

EVROPSKÁ KOMISE

TISKOVÁ ZPRÁVA

Brusel 3. února 2014

Komise představuje první zprávu o boji proti korupci v EU

Korupce představuje pro Evropu stále palčivý problém, který postihuje všechny členské státy EU a stojí evropské hospodářství okolo 120 miliard eur ročně. Členské státy realizovaly v posledních letech mnoho iniciativ, které však přinesly nerovnoměrné výsledky. Je nutné vynaložit další úsilí, aby se korupci zamezilo a byla postihována. Zde jsou předkládány některé ze závěrů vůbec první *Zprávy o boji proti korupci v EU*, kterou dnes zveřejnila Evropská komise.

Zpráva o boji proti korupci popisuje stav v každém členském státě: jaká protikorupční opatření jsou zavedena, která z nich se osvědčila, co by se dalo vylepšit a jakým způsobem. Kapitoly o jednotlivých zemích jsou v angličtině a v národních jazycích k dispozici na této internetové stránce: <http://ec.europa.eu/anti-corruption-report>

Ze zprávy je patrné, že jak charakter či rozsah korupce, tak i účinnost přijatých protikorupčních opatření se v jednotlivých členských státech liší. Zpráva rovněž dokládá, že problematika korupce si zasluhuje více pozornosti ve všech členských státech.

To dokresluje výsledky dnes zveřejněného průzkumu Eurobarometr, který zjišťoval postoje Evropanů vůči korupci. Z průzkumu vyplývá, že tři čtvrtiny (76 %) Evropanů si myslí, že korupce je rozšířená, a více než polovina (56 %) zastává názor, že míra korupce v jejich zemi za poslední tři roky vzrostla. Každý dvanáctý Evropan (8 %) tvrdí, že se v uplynulém roce s případem korupce buď sám setkal, nebo byl jejím svědkem. Výsledky Eurobarometru jsou k dispozici [zde](#).

„Korupce podryvá důvěru občanů v demokratické instituce a právní stát, poškozují evropské hospodářství a obírá státy o tolik potřebné daňové příjmy. V posledních letech toho členské státy v oblasti potírání korupce učinily mnoho, avšak dnešní zpráva dokládá, že to není zdaleka dostačující. Zpráva naznačuje další možnosti v dané oblasti a já se těším na spolupráci s členskými státy při jejich naplňování“, prohlásila Cecilia Malmströmová, komisařka EU pro vnitřní věci.

Strategický rámec pro **boj s korupcí v České republice** se v průběhu posledního desetiletí stále vyvíjí. Přetrvávají však problémy spojené se zadáváním veřejných zakázek a zneužíváním veřejných prostředků. Snahy o zavedení právní úpravy týkající se střetu zájmů ve státní službě byly zatím bezúspěšné. V dnešní zprávě Evropská komise navrhuje, aby k zavedení takové právní úpravy došlo a aby se věnovala rovněž náboru pracovníků na základě zásluh a zárukám bránícím svévolnému propuštění. Komise rovněž navrhuje, aby byly v rámci výročních finančních zpráv zveřejňovány informace o výdajích a darech v rámci volebních kampaní a aby byla zavedena objektivní kritéria pro jmenování a odvolání

Kontaktní osoby:

[Michele Cercone](#) (+32 22980963)

[Tove Ernst](#) (+32 22986764)

nejvyšších představitelů státního zastupitelství. Dále by měly být zavedeny záruky bránící politickému ovlivňování vyšetřování.

Vedle analýzy situace v jednotlivých členských státech EU představuje Evropská komise také dva rozsáhlé průzkumy veřejného mínění. Více než tři čtvrtiny evropských občanů a celých 95 % Čechů souhlasí s tvrzením, že korupce je v jejich zemi rozšířená. 8 % Čechů uvádí, že byli v minulém roce požádáni o úplatek nebo se od nich úplatek očekával, což je dvojnásobek evropského průměru. 71 % českých podniků – nejvyšší podíl v EU – uvádí, že korupce představuje hlavní překážku pro podnikání.

Korupce ovlivňuje všechny členské státy, a to mnoha různými způsoby

Zde uvádíme některé z hlavních trendů, které se v oblasti korupce v EU vyskytují:

1. Kontrolní mechanismy

- *Využívání preventivních politik (např. etická pravidla, opatření pro zvyšování povědomí, snadný přístup k informacím ve veřejném zájmu).* Mezi členskými státy existuje značný rozdíl, pokud jde o prevenci korupce. Některým zemím účinná prevence pomohla vybudovat pověst zemí s nízkou korupcí, jiné země prováděly preventivní politiky nerovnoměrně a s omezenými výsledky.
- *Externí a interní kontrolní mechanismy.* V mnoha členských státech je interní kontrola postupů uvnitř orgánů veřejné moci (zejména na místní úrovni) slabá a nekoordinovaná.
- *Střety zájmů.* Pravidla upravující oblast střetu zájmů se v rámci EU různí a způsoby, kterými se ověřují prohlášení o střetu zájmů, jsou často nedostačující. Postihy za porušení těchto pravidel jsou zřídka uplatňovány a jsou často mírné.

2. Stíhání a trestání

- Normy *trestního práva* definující korupci jako trestný čin jsou z valné části zavedeny a jsou v souladu s normami Rady Evropy, OSN a právními předpisy EU. Přesto však bylo rámcové rozhodnutí 2003/568/SVV o boji proti korupci v soukromém sektoru provedeno členskými státy ve vnitrostátním právu nerovnoměrným způsobem.
- *Účinnost prosazování práva a trestního stíhání* se při vyšetřování korupce napříč EU značně liší. V některých členských státech lze pozorovat mimořádné výsledky. V některých jiných členských státech je úspěšné trestní stíhání výjimkou nebo jsou vyšetřování zdlouhavá.
- Srovnávání a hodnocení je obtížné, neboť komplexní statistiky trestné činnosti v oblasti korupce ve většině členských států neexistují. V některých členských státech brání prošetření případů korupce procesní pravidla, mimo jiné pravidla pro zbavení imunity politiků.

3. Politický rozměr

- *Politická odpovědnost.* Bezúhonnost v politice zůstává problémem mnoha členských států. Například u politických stran nebo volených shromáždění na ústřední nebo na místní úrovni často chybí kodexy chování, případně nejsou dostatečně účinné.

- *Financování politických stran.* Ačkoli řada členských států zavedla přísnější pravidla pro financování politických stran, v této oblasti stále přetrvávají značné nedostatky. Málokdy jsou v EU uloženy odrazující sankce za nezákonné financování politických stran.

4. Rizikové oblasti

- V rámci členských států je riziko korupce obvykle vyšší na regionální a místní úrovni, kde se obecně zásady brzd a protivah a interní kontroly promítají v menší míře než na ústřední úrovni.
- V řadě členských států patří mezi oblasti ohrožené korupcí budování infrastruktury, rozvoj měst a rovněž zdravotnictví.
- Vyskytují se některé nedostatky u dohledu nad státními podniky, což způsobuje jejich větší zranitelnost z hlediska korupce.
- Drobná korupce zůstává rozšířeným problémem pouze v několika členských státech.

Zadávání veřejných zakázek: oblast ohrožená korupcí

Zpráva věnuje zvláštní kapitolu zadávání veřejných zakázek. Jde o velice důležitou oblast pro hospodářství EU, neboť veřejné subjekty vynakládají na zboží, stavební práce a služby každoročně přibližně jednu pětinu hrubého domácího produktu EU. Jedná se současně o oblast náchylnou ke korupci.

Zpráva vyzývá k dalšímu posílení norem pro bezúhonnost v oblasti zadávání veřejných zakázek a navrhuje, jakým způsobem lze v řadě členských států zdokonalit kontrolní mechanismy. Podrobné informace a konkrétní body, kterým je doporučeno věnovat pozornost, lze najít v kapitolách o jednotlivých zemích.

Souvislosti

[Zpráva o boji proti korupci v EU](#) se věnuje všem 28 členským státům EU. Tvoří ji:

- **Obecná kapitola**, která shrnuje hlavní zjištění, popisuje trendy v oblasti korupce napříč celou EU a analyzuje, jak členské státy řeší korupci v oblasti zadávání veřejných zakázek.
- **28 kapitol věnovaných jednotlivým zemím**, které přehledně shrnují stav, pokud jde o korupci, přičemž uvádějí problémy, které si zaslouží pozornost, a zdůrazňují správné postupy, které by mohly být vzorem pro ostatní.
- Zpráva rovněž obsahuje výsledky dvou **průzkumů Eurobarometr**, které se zaměřují na to, jak korupci vnímají evropští občané a jak ji vnímají podniky.

Užitečné odkazy

Zpráva o boji proti korupci v EU včetně kapitol věnovaných jednotlivým zemím, průzkumy Eurobarometru, informační přehledy a otázky a odpovědi:

<http://ec.europa.eu/anti-corruption-report>

[Internetové stránky](#) komisařky Cecílie Malmströmové

Komisařka Malmströmová na [Twitteru](#)

[Internetové stránky](#) Generálního ředitelství pro vnitřní věci

Generální ředitelství pro vnitřní věci na [Twitteru](#)